

негативний результат вибору медичним працівником неправильних методів та засобів діагностики та лікування у вигляді реальної небезпеки для життя або здоров'я пацієнта; відсутність знань або самовпевнене ігнорування вимог, що пред'являються до якості медичних послуг, що надаються, враховуючи нові визнані наукою та активно використовувані професійною практикою правила діагностики та лікування [4].

Також слід враховувати, що зараз постало питання проведення в Україні трансплантації органів та тканин людини. Представники МОЗ наголошують, що до кінця 2019 р. буде напрацьована законодавча база. Питання лікарської помилки має безпосереднє відношення до трансплантації. У черзі стоять тисячі хворих.

Так, у 2017 році 226 українців було направлено на лікування (трансплантація органів та кісткового мозку), у 2018 – 278, а тільки за перше півріччя 2019 року – 301. Станом на 20 серпня 2019 року в МОЗ України для розгляду передано 255 справ [5].

Висновок. Питання визначення лікарської помилки є актуальним для сьогодення і повинно знайти закріплення в законодавстві. Враховуючи, що більшість медичних працівників вважають, що лікарська помилка поняття тільки медичне, а тому не може тягнути кримінальної відповідальності, слід виробити чіткі критерії притягнення до відповідальності медичних працівників при наявності помилки в їх діяннях.

Список бібліографічних посилань

1. Юдин О. Ю. Уголовная ответственность медицинских работников в цифрах Генеральной прокуратуры Украины. *Украинский медицинский журнал*. URL: <https://www.umj.com.ua/article/114773/ugolovnaya-otvetstvennost-meditsinskih-rabotnikov-v-tsifrah-generalnoj-prokuratury-ukrainy> (дата звернення: 20.10.2019).
2. Врачебная ошибка: юридические аспекты // Здоров'я України : портал. 27.03.2015. URL: <http://health-ua.com/articles/3865.html> (дата звернення: 20.10.2019).
3. Глушков В. А. Ответственность за преступления в сфере здравоохранения. Київ, 1987. С. 7.
4. Кудаков А. В. Врачебная ошибка и ее уголовно-правовая оценка : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. *Вестник СГАП*. Саратов, 2011. URL: <http://law.edu.ru/book/book.asp?bookID=1425401> (дата звернення: 20.10.2019).
5. Трансплантація органів: коли повноцінно запрацює в Україні і за чим затримка? // Канал 24. Здоров'я. 18.10.2019. URL: https://24tv.ua/health/transplantatsiya_organiv_v_ukrayini_2019_peresadka_organiv_v_ukrayin_n1200539 (дата звернення: 20.10.2019).

Одержано 28.10.2019

УДК 341.231.14

Кароліна Андріївна ВАРНАВСЬКА,

*аспірантка кафедри міжнародного і європейського права юридичного факультету
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ЖІНОК-ПРАВОЗАХИСНИКІВ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Правозахисники відіграють суттєву роль у підтримці зусиль, спрямованих на активізацію діяльності щодо попередження конфліктів і зміцнення миру, розвитку шляхом встановлення діалогу і забезпечення відкритості, участі та справедливості, в тому числі через спостереження за діяльністю щодо заохочення і захисту прав людини, представлення інформації про неї і здійснення внеску до неї [1]. Правозахисники відстоюють права людини, сприяють їх дотриманню і заохоченню. Вони не тільки виявляють порушення прав людини, звертаючи увагу влади на наслідки її дій і бездіяльності, а й виконують низку інших функцій, включаючи сприяння державам-учасникам у розробці державної політики в цілях виконання ними своїх зобов'язань у галузі прав людини [2].

Разом з тим, нерідкими є випадки, коли правозахисники самі стають жертвами порушень прав людини, проголошених універсальними міжнародними актами з прав людини. Вбивства, страти без судового розгляду, насильницькі зникнення, тортури, жорстоке, нелюдське або таке, що принижує гідність, поводження, довільні затримання, фізичні погрози і загрози в кіберпросторі, кримінальне переслідування, вимушене переміщення, переслідування, обмеження можливостей для звернення в міжнародні органи та адміністративні обмеження можливості проводити демонстрації і працювати – це лише деякі найбільш поширені порушення прав людини правозахисників. Спеціальний доповідач з питання про становище правозахисників зазначив у своїй доповіді, що означені порушення не випадкові і не поодинокі, це частина системи, мета якої – залякати правозахисників і покласти край їхнім критичним виступам, послабити їхні організаційні структури і не допустити залучення інших людей до роботи в галузі захисту прав людини. Крім цього, ризик зіткнутися з тією чи іншою формою насильства зростає для окремих осіб, груп або рухів залежно від того, які саме права вони захищають, а також від тих політичних або економічних інтересів, які протистоять йому конкретних ситуаціях. З моменту вступу Спеціального доповідача на посаду у 2014 році і по червень 2019 року державам було направлено 1153 повідомлення, 28 % з яких стосувалися довільних затримань; 19 % – випадків катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження; 18 % – позасудових страт або вбивств; 9 % – випадків зникнення або викрадення людей; 8 % – проявів насильства щодо жінок-правозахисників [3].

Варто зазначити щодо істотної ролі жінок-правозахисників, які борються за гендерну рівність та виступають проти гендерного насильства. Жінки здійснюють активну правозахисну діяльність у різноманітних сферах суспільного життя. Так, жінки з числа представників корінних народів, ведуть боротьбу за земельні та екологічні права, сільські

жінки відстоюють соціально-економічні права, жінки-трансгендерні виступають проти дискримінації, жінки-мігранти та біженки відстоюють свої права і безпеку, жінки-інваліди відстоюють право на самостійне життя, жінки-адвокати, представляють потерпілих у суді, жінки-журналісти висвітлюють питання, що представляють інтерес для суспільства, жінки-політики і парламентарії обговорюють суспільно значущі питання, жінки-судді захищають права через закон [4].

Разом з тим, незважаючи на правове визнання легітимності своєї діяльності, жінки-правозахисниці стикаються з серйозними проблемами і ризиками під час здійснення своєї правозахисної діяльності. Нерідко такі ризики є тотожними і для чоловіків, оскільки жінки-правозахисниці також стикаються з обмеженням прав і основних свобод і живуть у тому ж соціальному, культурному та політичному середовищі, що визначає реакцію на правозахисні проблеми. Разом з тим жінки-правозахисниці часто стикаються з додатковими та іншими ризиками і перешкодами, що породжуються, переплітаються і формуються під впливом закорінених гендерних стереотипів, уявлень і понять. Жінки часто сприймаються не як провідники змін, а як вразливі або віктимізовані особи, які потребують захисту з боку інших, як правило, чоловіків. Права жінок на заохочення і захист прав людини як і раніше оскаржуються тими, хто вважає, що жінки не мають цих прав або що вони можуть боротися за них лише у вузьких, чітко окреслених рамках [4].

У зв'язку з означенням, з метою подолання існуючих проблем та ризиків для жінок-правозахисниць та сприяння їхній діяльності, Спеціальний доповідач з питань щодо становища правозахисників рекомендував державам низку заходів щодо захисту прав жінок-правозахисниць, зокрема шляхом вироблення офіційної позиції щодо всіх державних і недержавних суб'єктів, які порушують ці права, припинення всіх нападів на жінок-правозахисниць і загроз їхній діяльності, а також розслідування всіх порушень та покарання винних; створення безпечних і сприятливих умов для здійснення їхніх прав з урахуванням конкретних проблем системної та структурної дискримінації і насильства; приділення пріоритетної уваги захисту жінок-правозахисниць в інтернеті, а також прийняття законів і розробки політичних та практичних заходів для забезпечення їхнього права на недоторканність приватного життя і захисту від наклепу і ненависницьких висловлювань тощо.

Таким чином, підсумовуючи викладене вище, доходимо висновку, що жінки здійснюють важливий внесок у правозахисну діяльність. Разом з тим, незважаючи на те, що право жінок на участь у суспільному житті, в тому числі шляхом заохочення і захисту прав людини, закріплено в положеннях міжнародно-правових актів з прав людини універсального і регіонального рівнів (Загальна декларація прав людини 1948 року, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 року, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 року, Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 року тощо) вони нерідко стикаються з порушенням їхніх прав людини, що вимагає прийняття державами низки заходів, спрямованих на попередження та припинення таких порушень.

Список бібліографічних посилань

1. Правозахисники в контексте Декларації о праве и обязанности отдельных лиц, групп и органов общества поощряют и защищают общепризнанные права человека и основные свободы : резолюция Генеральной Ассамблеи ООН № A/RES/70/161 // Організація Об'єднаних націй : офіц. сайт. URL: https://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/161&Lang=R (дата звернення: 20.10.2019).
2. Доклад Специального докладчика по вопросу о положении правозащитников A/73/215*. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N18/234/84/PDF/N1823484.pdf?OpenElement> (дата звернення: 20.10.2019).
3. Доклад Специального докладчика по вопросу о положении правозащитников A/74/159 // База даних документов ООН. URL: <https://undocs.org/ru/A/74/159> (дата звернення: 20.10.2019).
4. Доклад Специального докладчика по вопросу о положении правозащитников A/HRC/40/60 // База данных документов ООН. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G19/004/99/PDF/G1900499.pdf?OpenElement> (дата звернення: 20.10.2019).

Одержано 01.11.2019

УДК 811.161

Валентина Анатоліївна ВАСИЛЕНКО,

кандидат філологічних наук, доцент,

професор кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0001-9167-1130>

АВТОРИТАРНИЙ ДИСКУРС ЯК РІЗНОВИД ІНСТИТУЦІЙНОГО

Поняття дискурсу виникло й вивчається в руслі соціолінгвістики спілкування, точніше, у межах напрямку, відомого як етнографія мови, яке розглядає дискурс як соціально обумовлену комунікативну діяльність.

Суспільство, як утворення, соціально неоднорідне, виявляє вплив не тільки на розвиток мови, але й веде до його соціальної диференціації, тому що використання певних мовних засобів і мовленнєвих стратегій зумовлене такими соціальними характеристиками носіїв мови, як вік, стать, рівень добробуту, професія, а також соціальними ролями учасників комунікації. Одним з основних завдань соціолінгвістики спілкування є вивчення характеру взаємозв'язку між структурами мови й структурами суспільства. Метою даного дослідження є вивчення особливостей